

6.K.36
7/5018

T.C.
ENERJİ ve TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610- 733
Konu : Yazılı Soru Önergesi

28 MAYIS 2009

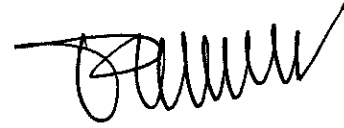
7087

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : T.B.M.M Başkanlığı'nın 22.10.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-8677 sayılı yazısı.

İzmir Milletvekili Sayın Mehmet Ali SUSAM'ın Bakanlığımıza tevcih ettiği, 7/5018 esas nolu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 ncu maddesi gereği, Boru Hatları İle Petrol Taşıma A.Ş. Genel Müdürlüğü, Enerji İşleri Genel Müdürlüğü ve Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EK:

- Önerge Cevabı (3 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:	Bilgi:
T.B.M.M. Bşk.	Başbakanlık

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET ALİ SUSAM'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/5018)**

Soru 1 :

Bilindiği gibi, Gürcistan ile Rusya arasındaki savaş enerji hatlarını da vurmuş, yangın nedeniyle bir süredir petrol akışının yapılamadığı Bakü-Tiflis-Ceyhan Petrol Boru Hattından sonra Bakü-Tiflis-Erzurum Doğal Gaz Boru Hattından da Türkiye'ye gaz akışı kesilmiştir.

Bakanlığınız yetkilileri tarafından yapılan açıklamada, Azerbaycan'ın Şahdeniz bölgesinde doğalgaz kuyularında üretim azalmasından dolayı Bakü-Tiflis-Erzurum Doğal Gaz Boru Hattından Türkiye'ye gaz akışının kesildiğini o dönemde belirtmişlerdir. Bu bilgiler sonucunda;

-Bakü-Tiflis-Erzurum Doğal Gaz Boru Hattından Türkiye'ye gaz akışı yeniden başlamış mıdır?

Cevap 1 :

Bakü-Tiflis-Erzurum Doğal Gaz Boru Hattından 15.08.2008 tarihinde Türkiye'ye gaz akışı yeniden başlamıştır.

Soru 2 :

Bölgede oluşabilecek daha büyük bir krizde, Türkiye'nin gaz ihtiyacının tümünün karşılanması için almayı öngördüğünüz önlemler nelerdir?

Cevap 2 :

Özellikle kış döneminde doğalgaz arz-talep dengesizliğinin giderilmesi ve şehirlere kesintisiz gaz arzı sağlayabilmek amacıyla alınan tedbirler kapsamında 03 Nisan 2008 tarihinde imzalanan Zeyilname ile 19.10.2006 tarihinde imzalanmış olan Egegaz Aliğa LNG Terminali Hizmet Alım Sözleşmesinin süresi, 2008-2009 kış dönemini de kapsayacak şekilde 3 Nisan 2010 tarihine kadar uzatılmıştır. Söz konusu hizmet alımı ile halihazırda Boru Hatları İle Petrol Taşıma A.Ş. Genel Müdürlüğüne (BOTAŞ) Marmara Ereğlisi LNG Terminali ile birlikte sisteme eşzamanlı olarak doğal gaz enjeksiyonu yapılmakta olup özellikle pik tüketim günlerinde sistem arz güvenliğine önemli katkı sağlanmaktadır.

Ayrıca, 26.07.2008 tarih ve 26948 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5784 sayılı "*Elektrik Piyasası Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun*"da sıvılaştırılmış doğalgaz (LNG) ve spot LNG'nin ithaline ilişkin düzenlemeler getirilmiş, BOTAŞ tarafından ithalat yoluyla yapılacak spot sıvılaştırılmış doğalgaz (LNG) alımları 4734 sayılı Kamu İhale Kanunundan muaf tutulmuştur. 2008-2009 kış dönemi için doğalgaz arzının sağlanabilmesi için ihtiyaç duyulan miktarda spot LNG teminine yönelik gerekli çalışmalar BOTAŞ tarafından sürdürülmüş olup spot piyasadan ithal edilen LNG kargoları, BOTAŞ'ın mülkiyetindeki Marmara Ereğlisindeki LNG Terminali ve Aliğa Egegaz Terminali üzerinden gazlaştırılarak sisteme verilmiştir.

Diğer taraftan, tükenmiş doğalgaz yataklarının bulunduğu Kuzey Marmara ve Değirmenköy sahalarının yer altı doğalgaz depolama tesisi olarak kullanılması kapsamında, 1,3 Milyar m³'ü Kuzey Marmara, 0,3 Milyar m³'ü ise Değirmenköy'de olmak üzere, toplam 1,6 Milyar m³ doğalgaz depolama kapasitesi yaratılabilmesi için TPAO ile BOTAŞ arasında imzalanan

sözleşme kapsamında başlatılan inşaat çalışmaları tamamlanmış olup söz konusu sahalara doğalgaz enjeksiyonuna Nisan 2007 tarihinde başlanmıştır. Depolama kapasitesini artırma çalışmalarına da devam edilmektedir. Yaz sezonu boyunca söz konusu yer altı deposuna gaz enjeksiyonu yapılmış ve depolanan gaz, kış sezonunda başta şehirler olmak üzere sanayi tesisleri ve doğalgaz çevrim santrallerinin günlük pik tüketim ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla doğalgaz iletim sistemine verilmiştir. Aynı şekilde, 2008 yaz döneminde de söz konusu depolara doğalgaz enjekte edilmiş olup 2008-2009 kış sezonunda depolanan gaz kullanıma sunulmuştur.

Soru 3 :

Doğalgaz enerji santrallerinin ürettiği enerji, toplam enerji üretimimizin ne kadarını oluşturmaktadır? Doğalgazdaki azalma enerji sıkıntısına neden olacak mıdır?

Cevap 3 :

2008 yılında 198,6 milyar kWh olan elektrik enerjisi üretiminin 96 milyar kWh'i (%48,3) doğal gaz santrallerinden elde edilmiştir. Doğalgazda özellikle kış aylarında meydana gelebilecek olumsuzlukları (basınç düşüşü, miktar azalması) önlemek amacıyla Bakanlığım koordinasyonunda ilgili kurum-kuruluşların katılımıyla yapılan toplantılarda enerji dengesinin sağlanmasına yönelik olarak çalışmalar yürütülmüştür.

Soru 4 :

Kamu, enerji yatırımı yapmıyor. Özel sektörün ülkemizde bulunmayan doğalgaz yerine ülkemizde bulunan kaynaklarla hidroelektrik, termik, güneş ve rüzgar santralleri kurulmasını özendirecek çalışmalarınız var mıdır?

Cevap 4 :

Ülkemiz başta Avrupa Birliği normları olmak üzere, küresel ekonomi ile bütünleşme ve ekonomik gelişmesini bu çerçevede sağlamak üzere, enerji sektöründe rekabeti öngören, düzenlenmiş, işleyen piyasa yapısına gitmektedir. Bu bağlamda, Elektrik, Doğal Gaz, Petrol, LPG Piyasalarına ilişkin Kanunlar (Piyasa Kanunları) yayımlanmış ve yasal düzenlemelerde önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Piyasa düzenlemeleri ile yaratılacak rekabet ortamında, sektör verimliliğinin artırılması, maliyetlerin düşürülmesi, dolayısıyla enerji sektörünün ülke kalkınması ve refah artışını sürükleyici bir yapıya kavuşturulması hedeflenmektedir. 4628 sayılı Elektrik Piyasası Yürürlüğe girmesiyle birlikte elektrik piyasasının serbestleşmesi hedefi doğrultusunda yeni üretim yatırımlarının özel sektör tarafından yapılması; kamunun ise makro ölçekte politikaları belirlemesi, piyasaları düzenlemesi ve denetlemesi öngörülmüştür.

Bakanlığım, ülkemizin enerjide dışa bağımlılığını azaltmak, enerjide kaynak çeşitliliğini artırmak, yerli ve yenilenebilir kaynaklara dayalı elektrik üretiminin teşvik edilmesi ve doğalgaza dayalı üretimin toplam üretim içindeki payının azaltılması ve yerli kaynaklarımızın kullanılması suretiyle istihdamın artırılmasına önem vermektedir. Bu kapsamda ilk olarak "4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu" çıkarılmıştır. Bu Kanun ile yenilenebilir enerji kaynaklarına önemli teşvikler verilmiş olup bu Kanun gereği çıkarılmış olan Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinde de yenilenebilir enerji kaynakları için ilave teşvik ve destekler yer almıştır. Elektrik Piyasası Kanununa ilaveten yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı için yasal bir çerçeve oluşturan, 5346 Sayılı "Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun"u çıkarılmış ve söz konusu Kanun 18.05.2005 tarih ve 25819 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Bu Kanun ile yenilenebilir enerji kaynaklarına alım garantisi, fiyat destek mekanizması, yatırım indirimi, vergi muafiyeti gibi teşvikler verilmiş,

faaliyetler lisans kapsamına alınarak, yatırımcıların, ülkemizin rüzgar, kanal tipi hidro ve küçük rezervuarlı hidro elektrik potansiyelin değerlendirilmesine imkan sağlanmıştır. 2007 yılında yapılan ek düzenlemeler ile yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı ile üretilen elektrik enerjisine sağlanan alım garantisinin süresi, 7 yıldan 10 yıla çıkarılmış ve 5-5,5 eurocent/kWh fiyat tavanı getirilerek, bu alanda yapılacak yatırımların hız kazanması amaçlanmıştır.

Üretimin artırılmasının yanında, enerjinin etkin kullanılması, israfın önlenmesi, enerji maliyetlerinin ekonomi üzerindeki yükünün hafifletilmesi ve çevrenin korunması için enerji kaynaklarının kullanımında verimliliğin artırılmasına yönelik olarak 02.05.2007 tarihinde yayımlanan “Enerji Verimliliği Kanunu” ve 5784 sayılı “Elektrik Piyasası Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile de 5346 sayılı Kanunda değişiklik yapılarak teşvikler artırılmıştır. Rüzgar Enerjisi Potansiyeli Atlası (REPA) ve Güneş Enerjisi Potansiyeli Atlası (GEPA) ile Jeotermal Potansiyel Atlası hazırlanarak, rüzgar, güneş ve jeotermal enerjisi potansiyelleri tespit edilmiş ve yatırımcıların kullanımına sunulmuştur. Ayrıca, güneş enerjisinin de içerisinde yer aldığı yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik teşvik ve fiyat uygulamasının bulunduğu bir kanun değişikliği taslağı üzerinde de çalışılmaktadır. Çıkarılan 5784 sayılı Kanunda 4628 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinde yapılan değişiklik ile yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı, kurulu gücü azami 500 kilovatlık üretim tesisi ile mikro kojenerasyon tesisi kuran gerçek ve tüzel kişilere, lisans alma ve şirket kurma yükümlülüğünden muafiyet getirilmiştir.

Diğer taraftan, 13.06.2007 tarihinde “Jeotermal Kaynaklar ve Mineralli Sular Kanunu” Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulmuş olup söz konusu Kanun ile jeotermal kaynakların araştırılması, geliştirilmesi, üretimi ve korunması yoluyla sürdürülebilir ve etkili bir biçimde değerlendirilmesinin sağlanması ve her türlü kullanım alanında jeotermal yatırımlarının artırılması hedeflenmiştir. Bu kapsamda, 2008 yılı içerisinde MTA tarafından 6 adet jeotermal kaynak, elektrik enerjisi üretimi amacıyla ihale edilmiştir. Elektrik üretiminde kaynak çeşitlendirmesine yönelik hedefler kapsamında, 2015 yılından başlayarak yaklaşık 4000 (+/- %25) MW gücünde nükleer santral kapasitesinin işletmeye alınması planlanmaktadır. Bununla ilgili olarak 5710 sayılı Kanun çıkarılmış ve nükleer güç santrallerinin kurulmasına ilişkin yarışma süreci devam etmektedir.

Yerli kömür, hidrolik, petrol ve doğalgaz arama ve üretim faaliyetlerine hız verilmiş olup bu alanlarda yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik düzenlemeler yapılmaktadır. TKİ ve EÜAŞ Genel Müdürlükleri uhdesinde bulunan kömür sahalarının santral yapma koşuluyla özel sektöre devredilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Böylece elektrik üretiminde yerli linyit kaynaklarımızın kullanımının teşvik edilmesi amaçlanmaktadır. Elektrik üretiminde kullanılan yerli kaynaklarımızdan biri olan linyitten elde edilecek elektrik enerjisi üretim potansiyeli toplam 120 milyar kWh/yıl civarında olup bu potansiyelin değerlendirilmesinde yerli linyitimizin kalitesine uygun teknolojilerin yaygınlaştırılmasına ve yeni kurulacak termik santrallarda yüksek verim ve birim enerji başına düşük emisyon sağlayacak çevrim teknolojilerinin kullanılmasına önem verilmektedir. Ayrıca, ülkemizin teknik ve ekonomik hidroelektrik potansiyelinin yeniden belirlenmesine yönelik çalışmalara başlanmıştır. Küçük HES teknolojisinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması hedeflenerek, imalatı yıllardır yapılamayan Mikro ve Küçük Güçlü HES’lerin projesi ve imalatı TEMSAN tarafından yapılmaya başlanmıştır.